

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ КОНТРОЛЕ

БАНКАРСКИ СЕКТОР 2002

I. БАНКАРСКИ СЕКТОР

1. Број банака

Након значајних промена структуре банкарског сектора током 2001. и почетком 2002. године, када је затворен већи број банака, укључујући и највеће финансијске институције у земљи, а основано неколико нових банака, углавном у претежном или потпуном власништву иностраних банака, током 2002. године број банака се није значајније променио. Разлике у односу на почетак године односе се на својинску трансформацију групе банака, од којих је већина раније била у друштвеној својини, трансформацију Поштанске штедионице у банку универзалног типа, као и на улазак још једне стране банке на тржиште, откупом већинског пакета акција једне од раније основаних домаћих банака.

Најзначајније активности везане за својинско реструктурирање банкарског сектора односиле су се на спровођење одредби закона којима је решен дугогодишњи проблем банкарског сектора – имобилизација преко 50% билансне суме најзначајнијих банака по основу старе девизне штедње грађана и репрограмираних дугорочних девизних ино-кредита. Конверзијом потраживања по основу кредита Париског и Лондонског клуба и по основу старе девизне штедње Република Србија је стекла власништво код 18 банака, од којих је:

- осам банака у већинском власништву Републике Србије,
- у пет банака Република Србија има мањински удео,

Почетком 2002.године Народна банка Србије је одузела дозволу за рад: Беобанци АД Београд, Београдској банци АД Београд, Инвестбанци АД Београд и Југобанци АД Београд. Њихова билансна сума чинила је тада 57% билансне суме банкарског сектора.

Закон о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана и Закон о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака са територије Савезне Републике Југославије које су првобитни дужници или гаранتي према повериоцима Париског и Лондонског клуба

- три банке су у поступку санације,
- две банке које су биле у поступку санације припојене су Нишкој банци а.д. Ниш, такође у санацији.

Наведене активности имају за циљ убрзавање процеса приватизације у банкарском и реалном сектору, тако да власништво Републике Србије на акцијама стеченим на наведени начин има привремени карактер и оне ће у наредном периоду бити понуђене на тржишту.

Поштанска штедионица је трансформисана у банку у складу са одредбама измењеног и допуњеног Закона о банкама и другим финансијским организацијама, који је више не познаје као посебну финансијску организацију.

Укупан број банака на крају 2002. године био је 50 (укључујући две банке из северног дела Косова), од којих је:

- 6 банака под већинском контролом страних банака,
- 6 банака у већинском власништву других страних лица,
- 15 банака са претежно приватним капиталом,
- 8 банака са претежним учешћем предузећа у друштвеној својини,
- 11 банака у поступку приватизације, уз привремено већинско учешће Републике Србије, од којих су три банке у поступку санације,
- 4 банке са значајним учешћем државног капитала.

Током 2002. године настављен је тренд смањивања броја банака под контролом правних лица у друштвеној својини и повећања броја банака у саставу већих банкарских групација контролисаних од стране банака из иностранства.

Републике чланице су дужне да, ради обезбеђења средстава за измиривање обавеза према Лондонском и Париском клубу, најкасније у року од шест месеци од дана када им је СРЈ пренела својину над акцијама банака, почну да продају те акције.

Југобанка АД Косовска Митровица није доставила адекватне податке тако да нису могли бити укључени у збирне податке за банкарски сектор. У даљем тексту сви подаци односиће се на 49 банака.

2. Груписање банака

У складу са Одлуком о ближим условима примене чл. 26 и 27 Закона о банкама и другим финансијским организацијама и Одлуком о критеријумима за класификацију билансне активе и ванбилансних ставки према степену наплативости и висини посебне резерве банака и других финансијских организација, а на основу извештаја које су банке обавезне да достављају Народној банци Србије, са стањем на дан 31.12.2002.године, односно за период 01.01.-31.12.2002.године урађени су збирни подаци за банкарски сектор (49 банака). Они су основа, како за глобално сагледавање финансијског положаја банкарског сектора у целини, тако и специфичности појединих група банака унутар њега.

Народна банка Србије је у 2002.години донела нову регулативу у склопу унапређења своје контролне функције ("Службени лист СРЈ" бр. 39/2002 и 52/2002).

Груписање банака је извршено по висини билансне суме, и то:

- банке са билансном сумом изнад 10 млрд.дин.
- банке са билансном сумом од 5 до 10 млрд.дин.
- банке са билансном сумом од 1 до 5 млрд.дин.
- банке са билансном сумом испод 1 млрд.дин.

3. Билансна сума и ванбилансне ставке

Збирни подаци из рекласификованих биланса стања за 31.12.2002.године показују да укупна **билансна сума** свих банака износи 316.578 мил.дин.

Подаци за 2002.годину су дати без података Југобанке АД Косовска Митровица, а подаци за 2001.годину без података за 4 велике банке којима је почетком 2002.године одузета дозвола за рад.

Износ у мил.дин.		
	31.12.2002.	31.12.2001.
УКУПНА БИЛАНСНА СУМА	316.578	291.460

У поређењу са 31.12.2001.године билансна сума банкарског сектора је повећана за сса 25 млрд.дин. или за 8,6%. Ово је резултат искњижавања обавеза /потраживања од СРЈ по основу старе девизне штедње из биланса банака за сса 70 млрд.дин. и сса 95 млрд.дин. повећања билансне суме или за 33%.

Структура показује да се највећи број банака (преко половине) налази у групи банака са билансном сумом од 1.000 до 5.000 мил.дин.

Износ у мил.дин.				
31.12.2002.			31.12.2001.	
БИЛАНСНА СУМА	БРОЈ БАНАКА	БИЛАНСНА СУМА	БРОЈ БАНАКА	БИЛАНСНА СУМА
Изнад 10.000	7	168.929	6	153.441
Од 5.000-10.000	10	79.089	10	75.940
Од 1.000-5.000	26	65.032	23	55.331
Испод 1.000	6	3.528	10	6.748

Најмање банке су се преполовиле, како по броју тако и по величини билансне суме.

Збирни подаци за банкарски сектор 31.12.2002.године показују да укупно **ванбилансне ставке** износе 203.329 мил.дин.

Износ у мил.дин.		
	31.12.2002.	31.12.2001.
УКУПНО ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ	203.329	88.719

У поређењу са 31.12.2001.године укупно ванбилансне ставке банкарског сектора су повећане за сса 115 млрд. дин. или за 129%. Ово је резултат искњижавања обавеза/потраживања од СРЈ по основу старе девизне штедње из билансна банака и прекњижавања у ванбиланс за сса 70 млрд.дин. и сса 28 млрд.дин. ванбилансних ставки код једне банке која је преузела штедњу банака које су изгубиле дозволу за рад НБС, тако да је реално повећање ванбилансних ставки 18 млрд.дин.

Три банке са највећом билансном сумом 31.12.2002. године учествују са 35,7% у билансној суми банкарског сектора.

Удео прве три банке по величини билансне суме је 35,7% а првих пет банака 46,6% док је по подацима који се односе на осам земаља централне и источне Европе (за 2001.годину) тај однос од 43,7% у Пољској до 58,4% у Чешкој Републици, односно од 51,0% у Пољској до 68,9% у Словенији за првих пет банака.

Однос билансне активе банкарског сектора и бруто друштвеног производа износи 31,4%. Подаци који се односе на осам земаља централне и источне Европе (за 2001.годину) говоре да је тај однос највећи код Чешке Републике (121,3%) а најмањи код Румуније (31,2%).

Структура банака показује да се преко половине укупних ванбилансних ставки налази код 7 највећих банака.

Износ у мил.дин. 31.12.2002.		
БИЛАНСНА СУМА	БРОЈ БАНАКА	ВАНБИЛАНСНА СУМА
Изнад 10.000	7	115.931
Од 5.000-10.000	10	33.183
Од 1.000-5.000	26	52.954
Испод 1.000	6	1.261

Банке са највећим укупним ванбилансним ставкама 31.12.2002.године су три банке са укупном ванбилансном сумом која чини 52,2% ванбилансних ставки банкарског сектора.

Скоро половина укупних ванбилансних ставки односи се на обвезнице емитоване по основу Закона о регулисању јавног дуга СРЈ по основу девизне штедње грађана (банакa које су пословале у 2002.години и банака чије обавезе по старој девизној штедњи је преузела Национална штедионица банка АД Београд).

4. Капитал

Збирни подаци са стањем на дан 31.12.2002.године показују да укупан капитал банкарског сектора износи 63.587 мил.дин.

Износ у мил.дин.		
	31.12.2002.	31.12.2001.
УКУПНО КАПИТАЛ	63.587	46.186

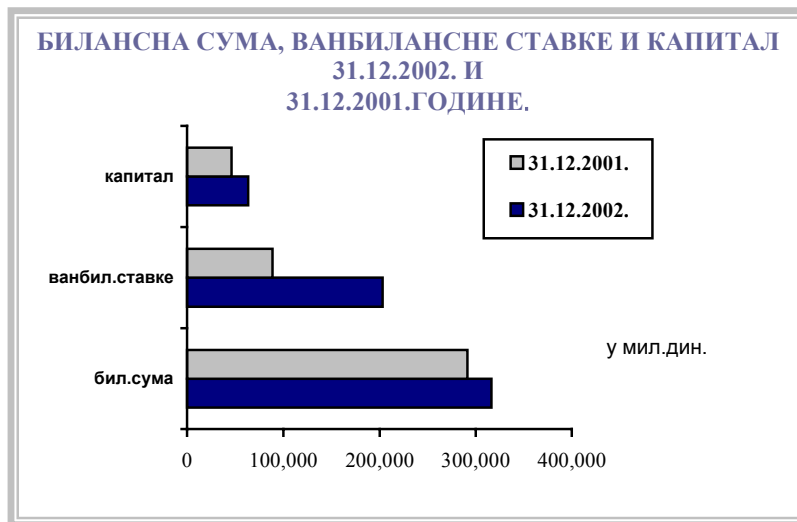
У поређењу са 31.12.2001.године капитал банкарског сектора је повећан за ссa 17 млрд.дин. или за 37,7%. Ово је резултат, пре свега, спроведене конверзије 15% обавеза од СРЈ по основу старе девизне штедње (9,5 млрд.дин.) и обавеза по основу Париског и Лондонског клуба поверилаца (24,4 млрд.дин.) у акцијски капитал.

Банке су пословале у 2002.години са губитком већим за 16,9 млрд.дин. у односу на губитак исказан 2001.године.

Структура показује да се скоро половина капитала банкарског сектора налази код 7 највећих банака.

Износ у мил.дин. 31.12.2002.		
БИЛАНСНА СУМА	БРОЈ БАНАКА	КАПИТАЛ
Изнад 10.000	7	30.089
Од 5.000-10.000	10	13.707
Од 1.000-5.000	26	17.681
Испод 1.000	6	2.110

Од укупног капитала којим располаже банкарски сектор земље, код пет банака са највећим капиталом 31.12.2002.године налази се 43,1% укупног капитала.

Стране банке се више ослањају на депозитни потенцијал, док домаће банке, првенствено приватне, на сопствене изворе, односно капитал.

Најзначајније банке по висини капитала су и даље оне у приватном власништву. У укупној билансној суми приватне банке учествују са 23,6% а у капиталу са 39,7%.

После спровођења конверзије обавеза по старој девизној штедњи и по основу потраживања Париског и Лондонског клуба у акције банке, власништво државе је привремено.

Мање банке, са билансном сумом испод 5 млрд.динара, имају релативно веће учешће у капиталу од већих банака.

И поред тога што банкарски сектор броји 49 банака (овде посматраних), на 7 највећих банака односи се 48,5% укупне билансне суме, 57,0% укупних ванбилансних ставки и 47,3% капитала банкарског сектора. Од њих, код три највеће банке је једна трећина билансне суме, једна четвртина ванбилансних стваки и једна петина капитала банкарског сектора.

У следећој табели су дати билансна suma и капитал банака груписаних у односу на власничку структуру.

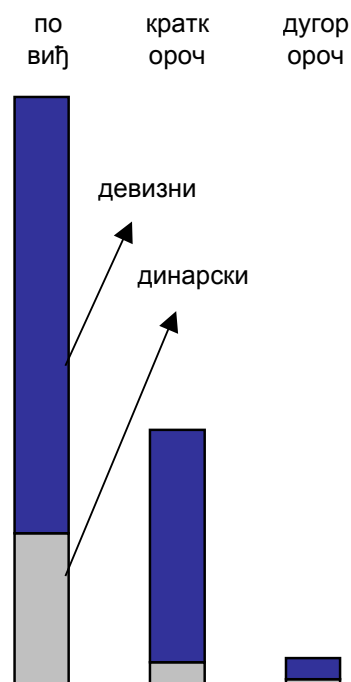
Износ у мил.дин. Учешће у %

	Билансна сума	Учешће	Капитал	Учешће
Домаће банке	231.128	73,0	51.247	80,6
- државне (привремено)	112.708	35,6	15.490	24,4
- државне (значајно учешће)	25.579	8,1	5.076	8,0
- друштвене	18.049	5,7	5.412	8,5
- приватне	74.792	23,6	25.269	39,7
Стране банке	85.450	27,0	12.340	19,4
- под већинском контролом страних банака	38.231	12,1	4.791	7,5
- у већинском власништву других страних лица	47.219	14,9	7.549	11,9
УКУПНО	316.578	100,0	63.587	100,0

5. Штедња

Две године од почетка реструктурирања банкарског сектора, резултати у враћању поверења у банкарски систем и оживљавању штедње становништва су евидентни.

ШТЕДЊА 31.12.2002.

Износ у мил.дин. Учешће у %

ДЕПОЗИТИ СТАНОВН.	31.12.2002.	Учешће	31.12.2001.	Учешће	Индекс
По виђењу	39.638	67,5	13.563	61,2	292
- динарски	10.267	17,5	2.590	11,7	396
- девизни	29.371	50,0	10.973	49,5	268
Краткорочно орочени	17.236	29,3	8.234	37,1	209
- динарски	1.599	2,7	553	2,5	289
- девизни	15.637	26,6	7.681	34,6	204
Дугорочно орочени	1.866	3,2	379	1,7	492
- динарски	457	0,8	59	0,3	775
- девизни	1.409	2,4	320	1,4	440
УКУПНО	58.740	100,0	22.176	100,0	265

Укупни динарски депозити становништва су се у 2002.години повећали за преко 9 млрд.дин. односно скоро четири пута, док су девизни порасли за преко 446 мил.ЕУР. И даље је структура неповољна јер је 67,5% укупних депозита становништва по виђењу.

Када се стање штедње 31.12.2002.године упореди са стањем средином 2001.године, повећање је за десет пута. Крајем 2001.године дошло је до значајног повећања девизне штедње услед обавезне конверзије у ЕУР (највећи део девизних депозита по виђењу и краткорочно орочених), који не само да после конверзије нису повучени, већ су се и повећали у 2002.години.

Највећу штедњу (47,6% од укупне штедње, односно 52,1% укупне девизне штедње) су приказале три банке.

Код банака под већинском контролом страних банака размера је 3 према 1 у корист девизних кредита а код банака у већинском власништву других страних лица 3 према 1 у корист динарских кредита.

6. Нове банке

Број банака на крају 2002.године је остао непромењен. После припајања Дунав банке АД Београд и Југобанке АД Крушевац Комерцијалној банци АД Београд и Врањске банке АД Врање и Прокупачке банке АД Прокупље Нишкој банци АД Ниш, као и после трансформације Поштанске штедионице у банку универзалног типа, почетка рада нове банке Националне штедионице банке АД Београд, оснивања нове стране банке Alpha банке АД Београд и уласка још једне стране банке на тржиште, откупом већинског пакета акција једне од раније основаних домаћих банака (Депозитно-кредитна банка АД Београд, која је била у саставу РАЈ банке АД Београд), број банака је и даље 50.

Учешће страног капитала у 2001.години у посматраних осам европских земаља се кретало од 55,3% у Румунији до 94,2% у Чешкој Републици.

7. Стране банке

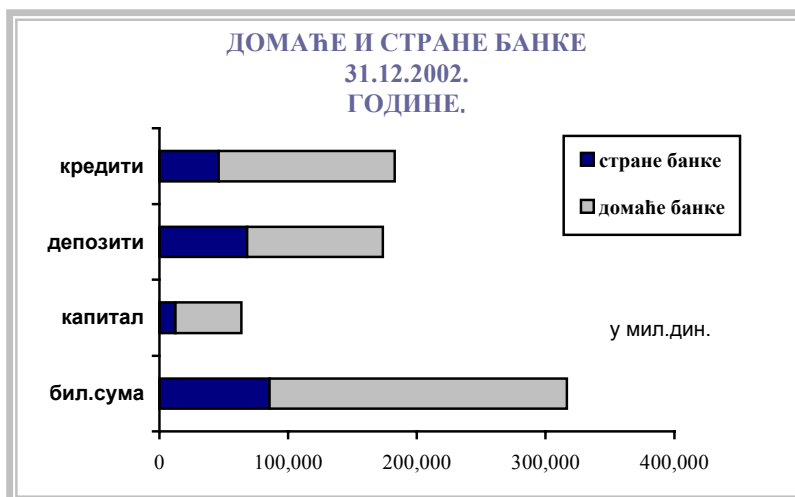
Током 2002.године дозволу за рад Народне банке Србије добила је још једна страна банка, Alpha bank АД Београд, тако да 31.12.2002.године 12 већински страних банака учествује у банкарском сектору на следећи начин:

Износ у мил.дин. Учешће у %

СТРАНЕ БАНКЕ	Билансна сума	Капитал	Финанс. резултат	Депозити	Кредити
Под већ.контр. страних банака	38.231	4.791	- 204	31.422	17.544
У већинском власништву др. страних лица	47.219	7.549	- 65	36.635	28.566
УКУПНО	85.450	12.340	- 269	68.057	46.110
У односу на банкар.сектор	27,0	19,4	1,0	39,2	25,2

Депозитни потенцијал страних банака је 66,8% девизног а 33,2% динарског порекла, и 71,4% по виђењу а 28,0% са роком до једне године.

Четвртина укупних кредитних пласмана банкарског сектора је у портфељу страних банака. Од 46.110 мил.дин. укупних кредита 56,1% су динарски кредити (25.872 мил.дин.) а 43,9% девизни (20.238 мил.дин.), односно 92,1% краткорочни и свега 7,9% дугорочни.

8. Број запослених

Број запослених у банкарском сектору се у 2002.год повећао за 3.193 запослена или за 22%. Крајем 2001.год. банке су имале укупно 22.804 запослена радника, од чега у четири банке које су почетком 2002. остале без дозволе за рад 8.322 запослених или 36,5%. На крају 2002.године укупно је било 18.914 запослених (укључујући и 126 у Југобанци АД Косовска Митровица).

На нивоу банкарског сектора, на сваког запосленог долази 16,9 мил.дин. билансне aktive на крају 2002.године у поређењу са 20,1 мил.дин. крајем 2001.године. Код страних банака иза сваког запосленог је 30,5 мил.дин. билансне aktive, односно крајем 2001.године је било 33,5 мил.дин.

II. БИЛАНСНА СТРУКТУРА

Укупна билансна сума банкарског сектора 31.12.2002.године у односу на 31.12.2001.године је повећана за 25,1 млрд.дин. или 8,6%. Билансна сума три нове банке, које су са пословањем почеле у 2002.години је 15,7 млрд.дин. Реално повећање билансне суме (укључивањем искњижавања по основу закона) је 79,3 млрд.дин. или 27,2%, односно са новим банкама 95,0 млрд.дин. или 32,6%.

На основу Закона о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана, обавезе према грађанима по основу старе девизне штедње су из биланса прекњижене у ванбиланс и за толико, 69,9 млрд.дин. је у 2002.години смањена билансна сума.

1. Структура пасиве

Половином 2002.године донети су Закон о регулисању јавног дуга Савезне Републике Југославије по основу девизне штедње грађана и Закон о регулисању односа између Савезне Републике Југославије и правних лица и банака са територије Савезне Републике Југославије које су првобитни дужници или гаранتي према повериоцима Париског и Лондонског клуба. Спровођење одредби ова два закона имало је директног утицаја на промене у билансној структури банкарског сектора.

У структури укупних извора средстава од 316.578 мил.дин., највеће учешће од 41,5% имају депозити по виђењу. Друга ставка по величини је капитал (20,1%) а затим краткорочни резервисања (10,2%) и дугорочне кредите (9,2%), то су једино значајне ставке пасиве банкарског сектора, укупно 93,5%.

На дан 31.12.2002. године банке су збирно приказале **пасиву** како је дато у следећој табели.

СТРУКТУРА ПАСИВЕ

Износ у мил.дин. Учешће у %

	31.12.2002.		31.12.2001.	
	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ
Депозити по виђењу	131.520	41,5	72.608	24,9
Краткорочне обавезе према НБС	419	0,1	264	0,1
Краткорочни депозити	39.705	12,5	20.677	7,1
Краткорочни кредити	2.590	0,8	3.728	1,3
Краткорочне хартије од вредности	1.836	0,6	2.796	1,0
Остала пасива и ванпос.извори средстава	8.375	2,7	7.849	2,7
Дугорочне обавезе према НБС	298	0,1	389	0,1
Дугорочни депозити	2.270	0,7	845	0,3
Дугорочни кредити	29.174	9,2	40.847	14,0
Дугорочне харт.од вред.	2.752	0,9	1.166	0,4
Обавезе по девизној штедњи	0	0,0	69.908	24,0
Дугорочна резервисања	32.217	10,2	24.191	8,3
Субординиране обавезе	1.835	0,6	6	0,0
Капитал	63.587	20,1	46.186	15,8
УКУПНА ПАСИВА	316.578	100,0	291.460	100,0

Краткорочне обавезе према НБС се 90,4% односе на банке из I групе, односно 73,6% су код једне банке (308 мил.дин.). Код ове банке се налази и 150 мил.дин. дугорочних обавеза према НБС, односно од укупних обавеза банкарског сектора према НБС, код ове банке је 63,9%.

И поред пораста девизних депозита за 34.229 мил.дин. у укупном депозитном потенцијалу дошло је до пада њиховог учешће са 60,3% у 2001.години на 52,5% 2002.године. У европским земљама њихово учешће у 2001.години се кретало између 17,8% у Словачкој и 74,9% у Хрватској.

Искњижавање обавеза по старој девизној штедњи из биланса у ванбиланс и конверзија дугорочних обавеза по основу Париског и Лондонског клуба у акције банке, у складу са донетим законима, ишчистила је билансе банака од оних извора средстава који нису могли да се претворе у каматоносну активу, чиме је величина и структура биланса банкарског сектора постала реалнија.

Депозитни потенцијал југословенских банака износи 173.495 мил.дин. или 54,7% укупне пасиве. Повећање депозитног потенцијала је и апсолутно, за 79.365 мил.дин. или за 84,3%, али и релативно са 32,3% пасиве на 54,7%. Ово повећање у 2002.години је уследило првенствено због повећања депозита по виђењу и краткорочно орочених депозита.

Три највеће банке по висини депозитног потенцијала 31.12.2002.године (86,3 млрд.дин.) чине 49,7% укупног депозитног потенцијала банкарског сектора.

Износ у мил.дин. Учешће у %

ДЕПОЗИТИ	31.12.2002.	Учешће	31.12.2001.	Учешће
Депозити по виђењу	131.520	75,8	72.608	77,1
- динарски	69.454	40,0	32.877	34,9
- девизни	62.066	35,8	39.731	42,2
Краткорочни депозити	39.705	22,9	20.677	22,0
- динарски	12.287	7,1	4.146	4,4
- девизни	27.418	15,8	16.531	17,6
Дугорочни депозити	2.270	1,3	845	0,9
- динарски	755	0,4	337	0,4
- девизни	1.515	0,9	508	0,5
УКУПНО	173.495	100,0	94.130	100,0

Три највеће банке по висини депозита по виђењу 31.12.2002. године (57,5 млрд.дин.) чине 43,7% свих депозита по виђењу банкарског сектора.

Када се посматра рачност депозита, 75,8% укупних депозита су депозити по виђењу, краткорочно орочени чине 22,9%, док дугорочни депозити чине свега 1,3% укупних депозита. Укупни девизни депозити су 90.999 мил.дин. или 52,5% укупних депозита и 68,2% су по виђењу а 30,1% краткорочно орочени.

Структура депозитног потенцијала показује да су највећи депоненти предузећа 35,3% и становништво са 33,9% учешћа у укупним депозитима. Депозити предузећа су најзначајнији у динарском делу депозитног потенцијала банкарског сектора јер чине 40,8% укупних динарских депозита, док су депозити становништва најзначајнији у девизном делу (51,0%) укупних девизних депозита.

Далеко најзначајније банке (3) по висини укупног депозитног потенцијала учествују са 49,7% у депозитном потенцијалу банкарског сектора.

Структура се побољшала у корист орочених депозита (са 22,9% на 24,2% учешћа у укупним депозитима).

Од свих краткорочно орочених депозита банкарског сектора земље, 33,5% или 13,3 млрд.дин. је код три банке.

Депозити по виђењу су повећани за 58,9 млрд.дин. од чега 36,6 млрд.дин. динарски и 22,3 млрд.дин. девизни депозити по виђењу. Најзначајније банке (3) по висини депозита по виђењу учествују у укупним депозитима по виђењу са 43,7%.

У структури депозита по виђењу најзначајнији депоненти су предузећа са 50,8 млрд.дин. или 38,6% укупних депозита по. Депозити становништва чине 30,1% (39,6 млрд.дин.) укупних депозита по виђењу.

Краткорочно орочени депозити су повећани за 19,0 млрд.дин. од чега динарски 8,1 млрд.дин. и девизни 10,9 млрд.дин. Најзначајније банке (3) по висини краткорочно орочених депозита учествују са 33,5% свих краткорочних депозита посматраних банака.

У структури краткорочно орочених депозита најзначајније је становништво са 17,2 млрд.дин. или 43,3% укупних краткорочних.

Капитал банкарског сектора 31.12.2002.г. износи 63.587 мил.дин. и представља 20,1% њихове пасиве, а резултат је, првенствено, акцијског капитала у износу од 79.447 мил.дин. ревалоризационих резерви од 16.917 мил.дин. резерви из добитка од 4.913 мил.дин. и исказаног губитка као одбитне ставке од 38.584 мил.дин. У односу на стање крајем 2001.године повећање је за 37,7%, а релативно са 15,8% на 20,1% укупне пасиве.

Из односа капитала и депозита види се да се веће банке при финансирању више користе депозитном основицом него капиталом, док је код најмањих банака основни извор капитал.

КАПИТАЛ	Износ у мил.дин.	
	31.12.2002.	31.12.2001.
Акцијски капитал	79.457	40.481
Емисиона премија	126	-
Ревалоризационе резерве	16.917	11.167
Резерве из добитка	4.913	5.794
Добитак	931	751
Сопствене акције	162	898
Губитак	38.584	11.109
УКУПНО	63.587	46.186

Просечан капитал (овако приказан), по банци, износи 70 мил.ЕУР у оквиру I групе, 22 мил.ЕУР у оквиру II групе, 11 мил.ЕУР у оквиру III групе и 6 мил.ЕУР за IV групу банака.

У структури капитала најзначајније промене су код акцијског капитала и губитка. Акцијски капитал је забележио пораст од 39,0 млрд.дин. од чега 33,9 млрд.дин. по основу конверзије обавеза по старој девизној штедњи и обавеза према Париском и Лондонском клубу у капитал, 2,1 млрд.дин. од банака основаних у 2002.години и 3,0 млрд.дин. као нове емисије. Повећање губитка једним делом је настало услед отписа 15% обавеза по основу старе девизне штедње (9,5 млрд.дин.), као и додатног издвајања

посебне резерве за покриће од потенцијалних губитака (11,3 млрд.дин.) највећим делом по основу класификације потраживања по основу Париског и Лондонског клуба.

Износ у мил.дин.				
КАПИТАЛ	I	II	III	IV
Акцијски капитал	38.220	22.163	17.086	1.989
Емисиона премија	125	0	0	1
Ревалоризационе резерве	9.142	3.971	3.505	287
Резерве из добитка	3.388	799	608	118
Добитак	452	194	232	53
Сопствене акције	0	0	0	162
Губитак	21.238	13.421	3.749	177
УКУПНО	30.089	13.706	17.682	2.109

У 2002.години је постојала обавеза банака да реално сагледају степен наплативости потраживања из основа Париског и Лондонског клуба и изврше њихову класификацију.

Рекласификовани биланс стања у делу извора средстава, са 31.12.2002.године, по групама банака у складу са њиховом билансном величином, дат је у следећој табели.

СТРУКТУРА ПАСИВЕ

Износ у мил.дин. Учешће у %

	I ГРУПА		II ГРУПА		III ГРУПА		IV ГРУПА		UKUPNO	
	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ
Депозити по виђењу	77.377	45,8	25.908	32,8	27.681	42,6	554	15,7	131.520	41,5
Краткорочне обавезе према НБС	379	0,2	14	0	23	0,1	2	0,1	419	0,1
Краткорочни депозити	19.453	11,5	10.344	13,1	9.766	15,0	142	4,0	39.705	12,5
Краткорочни кредити	1.442	0,9	579	0,7	474	0,7	95	2,8	2.590	0,8
Краткорочне хартије од вредности	579	0,3	327	0,4	930	1,4	1	0	1.836	0,6
Остала пасива и ванпос.извори средстава	3.258	1,9	3.447	4,4	1.574	2,4	97	2,7	8.375	2,7
Дугорочне обавезе према НБС	186	0,1	30	0,1	22	0	60	1,7	298	0,1
Дугорочни депозити	1.746	1,0	152	0,2	349	0,6	22	0,6	2.270	0,7
Дугорочни кредити	14.481	8,6	11.878	15,0	2.673	4,1	141	4,0	29.174	9,2
Дугорочне харт.од вред.	982	0,6	1.759	2,2	9	0	2	0,1	2.752	0,9
Дугорочна резервисања	18.343	10,9	9.724	12,3	3.849	5,9	301	8,5	32.217	10,2
Субординиране обавезе	615	0,4	1.220	1,5	0	0	0	0	1.835	0,6
Капитал	30.089	17,8	13.707	17,3	17.682	27,2	2.110	59,8	63.587	20,1
УКУПНА ПАСИВА	168.930	100,0	79.089	100,0	65.032	100,0	3.527	100,0	316.578	100,0

Прве три групе банака се у изворима ослањају првенствено на депозитни потенцијал, који чини 58,3%, 46,1%, 58,2% пасиве банака из I, II, односно III групе банака. Основни извор средстава код IV групе је капитал са учешћем од 59,8% у пасиви, иако он чини само 3,3% укупног капитала банкарског сектора.

Дугорочни кредити су значајнији код већих банака, делимично и због додатних књижења по основу Париског и Лондонског клуба поверилаца, као и дугорочна резервисања, по истом основу (класификовање ових пласмана).

Износ у мил.дин.

ДЕПОЗИТИ	I	II	III	IV
Депозити по виђењу	77.377	25.908	27.681	554
- динарски	42.142	13.812	13.045	455
- девизни	35.235	12.096	14.636	99
Краткорочни депозити	19453	10.344	9.766	142
- динарски	6.088	2.914	3.215	68
- девизни	13.365	7.430	6.551	74
Дугорочни депозити	1.746	152	349	22
- динарски	575	81	76	22
- девизни	1.171	71	273	-
УКУПНО	98.576	36.404	37.796	718

Банке из I групе су банке, не само са највећом билансном сумом, него и банке са најзначајнијим депозитним потенцијалом. Код њих се налази 56,8% депозитног потенцијала банкарског сектора, II група има 21,0%, III 21,8% а IV свега 0,4% укупног депозитног потенцијала.

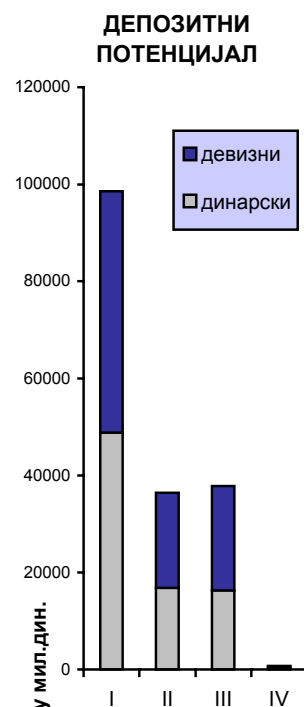
Такође, банке из I групе имају највећи износ депозита по запосленом 11.543 хиљ.дин. II група има 7.822 хиљ.дин., III 7.220 хиљ.дин. а IV свега 2.000 хиљ.дин. по запосленом.

Најзначајнији депоненти су предузећа и становништво.

Учешће у %

ДЕПОЗИТИ	I	II	III	IV
Предузећа	33,5	34,8	39,2	41,9
Становништво	35,6	38,6	25,4	24,6

Све банке имају веће учешће девизних од динарских депозита, осим банака IV групе код којих је овај однос 24 : 76 у корист динарских депозита.

2. Структура активе

У структури **активе**, на нивоу посматраних банака, највеће учешће имају краткорочни кредити са учешћем од 33,5% (повећање 39,4 млрд.дин.) и дугорочни кредити (24,2%), код којих од укупног пораста од 27,7 млрд.дин., сса 10 млрд.дин. је накнадно укњижавање по основу Париског и Лондонског клуба.

СТРУКТУРА АКТИВЕ

	Износ у мил.дин. Учешће у %			
	31.12.2002.		31.12.2001.	
	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ
Готовина и готовин.еквиваленти	39.157	12,4	39.489	13,6
Депоз.код НБС и кр.харт.од вре.	44.406	14,0	20.045	6,9
Краткорочни кредити и пласмани	105.987	33,5	66.562	22,8
Кратк.харт.од вред. и ост.пласм.	7.495	2,4	6.638	2,3
Харт.од вред. и други пласмани	1.516	0,5	2.238	0,8
Остала актива и ванпосл.сред.	10.450	3,3	13.830	4,7
Потраж.од СРЈ по девиз.штедњи	0	0,0	66.787	22,9
Дугорочни кредити и пласмани	76.770	24,2	49.023	16,8
Дугорочне хартије од вредности	4.232	1,3	8.106	2,8
Учешћа у капиталу	5.302	1,7	5.182	1,8
Стална средства	21.263	6,7	13.560	4,6
УКУПНА АКТИВА	316.578	100,0	291.460	100,0

Банке су на рачунима обавезне резерве код НБС (динарске и девизне) издвојиле 20.105 мил.дин. или 6,3% укупне билансне активе.

За одржавање девизне ликвидности ради обезбеђења исплате девизних штедних улога, банке су код НБС издвојиле 17.162 мил.дин. или приближно 280 мил.ЕУР.

Услед побољшања ликвидности банкарског сектора у 2002.години, средства банака код Народна банка Србије су порасла за 24,4 млрд.дин. а готовина и готовински еквиваленти су непромењени али и даље са значајним учешћем у укупној активи 12,4%.

Кредитни пласмани (краткорочни и дугорочни) представљају 57,7% укупне билансне активе. У току 2002.године кредитна активност банака је у односу на предходну годину порасла за 58,1%, а повећано је и учешће кредитних пласмана у структури активе.

Износ у мил.дин. Учешће у %

КРЕДИТИ	НАЈВЕЋЕ БАНКЕ *	УЧЕШЋЕ
Краткорочни	53.561	56,4
- динарски	37.716	39,7
- девизни	15.845	16,7
Дугорочни	41.418	43,6
- динарски	12.659	13,3
- девизни	28.759	30,3
УКУПНО	94.979	100,0

КРЕДИТИ	УКУПНО БАНКЕ 31.12.2002.	УЧЕШЋЕ	УКУПНО БАНКЕ 31.12.2001	УЧЕШЋЕ
Краткорочни	105.987	58,0	66.562	57,6
- динарски	71.082	38,9	32.804	28,4
- девизни	34.905	19,1	33.758	29,2
Дугорочни	76.770	42,0	49.023	42,4
- динарски	19.246	10,5	10.327	8,9
- девизни	57.524	31,5	38.696	33,5
УКУПНО	182.757	100,0	115.585	100,0

* Првих 5 банка по висини кредита

Валутна структура показује да су у делу краткорочних кредита девизни кредити остали скоро на истом нивоу у односу на претходну годину (порастан за 1,2 млрд.дин. или 3,4%), док су динарски краткорочни кредити повећани за 38,3 млрд.дин. или 116,7%. У делу дугорочних кредита, и даље су доминантни пласмани у иностранној валути. Они су забележили повећање за 18,8 млрд.дин. или 48,7%, највећим делом услед прокњижавања додатних потраживања по основу Париског и Лондонског клуба. Расте учешће динарских дугорочних пласмана, који су у односу на девизне, забележили и већи релативни раст у току 2002.године (динарски су повећани за 86,4% односно за 8,9 млрд.дин.).

Краткорочно орочена средства у иностранној валути код страних банака износе 21,5 млрд.дин. од чега су средства страних банака 14,5 млрд.дин.

Концентрација кредитне активности је значајна, јер се код пет највећих банака налази 52,0% укупних кредита банкарског сектора, с тим да оне нешто мање учествују у краткорочним девизним кредитима (45,4%) а нешто више у дугорочним динарским кредитима (65,8%).

Од укупних краткорочних кредита (после укључења исправке вредности) 59,6% је дато предузећима, 28,2% банкама а становништво је забележило пораст на 7,9% учешћа. Остали корисници учествују са мање од 2% у укупним краткорочним кредитима. У укупним динарским краткорочним кредитима највеће учешће, као корисници, имају предузећа (76,7% укупних динарских краткорочних кредита), док су у девизним краткорочним кредитима то банке (првенствено стране) са 72,2%.

Са аспекта наплативости краткорочних пласмана, подаци са 31.12.2002.године у поређењу са 31.12.2001.године показују да се наплативост потраживања побољшала.

Од укупне исправке вредности краткорочних динарских кредита, 90,5% се односи на исправку вредности пласмана предузећима.

Износ у мил.дин. Учешће у %				
КРЕДИТИ	31.12.2002.	УЧЕШЋЕ	31.12.2001.	УЧЕШЋЕ
Краткорочни кредити и пласмани	95.229	81,0	59.581	76,9
Доспела потражив.	22.369	19,0	17.940	23,1
УКУПНО	117.598	100,0	77.521	100,0
Текућа доспећа дугорочних пласмана	6.777		5.619	
УКУПНО	124.375		83.140	
Исправка вредности	18.388	82,2	16.578	92,4 ¹
УКУПНО	105.987		66.562	

И поред повећања, по свим основама за сса 40 млрд.дин. доспелост потраживања је опала (са 23,1% на 19,0% учешћа), као и исправка вредности доспелих потраживања (са 92,4% на 82,2%).

Код дугорочних кредита банке су извршиле исправку вредности у висини 52,9% текућих доспећа дугорочних пласмана, за разлику од претходне године када је то било мање (24,6%), што је такође, једним делом,

¹ Посматрано у односу на доспела потраживања

резултат реалнијег сагледавања потраживања из основа Париског и Лондонског клуба.

Банке које су у већинском власништву страних банака или страних лица, оствариле су у 2002.години кредитну активносту у укупном износу од 46,1 млрд.дин. или 25,2% укупне кредитне активности банкарског сектора.

Док је рочна структура кредитних пласмана домаћих банака углавном изједначена, код страних су краткорочни пласмани за више од 10 пута већи од дугорочних, а 42,4% укупних кредита страних банака су краткорочни девизни пласмани (19,5 млрд.дин.) и то првенствено страним банкама (15,1 млрд.дин.)

Износ у мил.дин. Учешће у %

КРЕДИТИ	Банке под већинском контролом страних банака	Банке у већинском власништву других страних лица	УКУПНО СТРАНЕ БАНКЕ 31.12.2002.	УЧЕШЋЕ
Краткорочни	16.473	25.989	42.462	92,1
- динарски	3.795	19.116	22.911	49,7
- девизни	12.678	6.873	19.551	42,4
Дугорочни	1.071	2.577	3.648	7,9
- динарски	703	2.259	2.962	6,4
- девизни	368	318	686	1,5
УКУПНО	17.544	28.566	46.110	100,0

Однос датих кредита и примљених депозита код страних банака је 67,7%, док је код домаћих 129,6%.

Иако се код страних банака налази сваки четврти динар кредита, само 5,1% доспелих потраживања и 2,2% исправке вредности краткорочних пласмана је код ових банака. То говори о њиховом много већем степену наплативости.

КРЕДИТИ	Банке под већинском контролом страних банака	Банке у већинском власништву других стр.лица	УКУПНО СТРАНЕ БАНКЕ 31.12.2002.
Краткорочни кредити и пласмани	15.904	23.766	39.670
Доспела потраживања	51	1.082	1.133
УКУПНО	15.955	24.848	40.803
Текућа доспећа дуг. плас.	520	1.544	2.064
УКУПНО	16.475	26.392	42.867
Исправка вредности	2	403	405
УКУПНО	16.473	25.989	42.462

Пораст учешћа краткорочних и дугорочних кредита (и укупне каматоносне активе) у 2002. у односу на 2001.годину са 39,6% на 57,7%, првенствено је резултат кредитне активности највећих банака. Оне су пласирале 59,8% краткорочних и 59,0% дугорочних кредита.

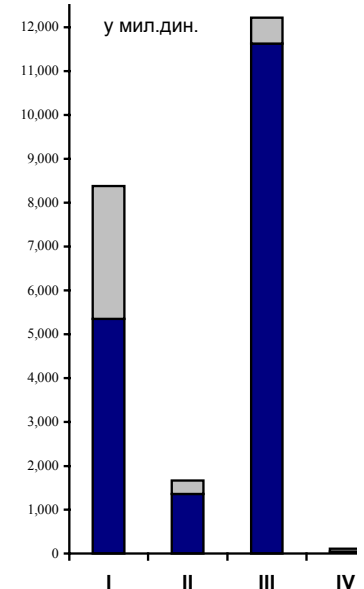
Износ у мил.дин.

КРЕДИТИ	I	II	III	IV
Краткорочни	63.405	18.852	22.441	1.289
- динарски	41.587	12.010	16.227	1.257
- девизни	21.818	6.842	6.214	32
Дугорочни	45.301	25.844	5.348	277
- динарски	13.113	3.264	2.716	152
- девизни	32.188	22.580	2.632	125
УКУПНО	108.706	44.696	27.789	1.566

Само код четири банке из ове групе пораст краткорочне кредитне активности био је 65% укупног пораста краткорочне кредитне активности банкарског сектора. Код дугорочних кредита, банке из I групе су оствариле пораст од 15,8 млрд.дин. или 57% укупног пораста по овом основу. Значајан пораст су оствариле и банке из II групе (које имају 22,6 млрд.дин. дугорочних девизних кредита), делимично и због укњижавања потраживања по основу Париског и Лондонског клуба.

Са аспекта наплативости, у оквиру краткорочних кредита доспела потраживања учествују у укупним краткорочним кредитима са 9,5% код банака II и IV групе, код I групе 14,8% а код III 61,6%. Код ове групе банака је највеће и учешће исправке вредности у доспелим потраживањима (95,2%) због једне банке која је извршила исправку вредности доспелих потраживања датих у девизама страним лицима од 9,5 млрд.дин. Проценат исправке вредности доспелих потраживања код I групе је 63,9%, код II 81,9% а код IV групе банака 39,5%.

Рекласификовани биланс стања у делу пласмана средстава, са 31.12.2002.године, по групама банака у складу са њиховом билансном величином, дат је у следећој табели.

УЧЕШЋЕ ИСПРАВКЕ
ВРЕДНОСТИ У ДОСПЕЛИМ
ПОТРАЖИВАЊИМА

СТРУКТУРА АКТИВЕ

Износ у мил.дин. Учешће у %

	I ГРУПА		II ГРУПА		III ГРУПА		IV ГРУПА		UKUPNO	
	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ	ИЗНОС	УЧЕШЋЕ
Готовина и готовин.еквиваленти	12.740	7,5	12.222	15,5	13.756	21,1	439	12,5	39.157	12,4
Депоз.код НБС и кр.харт.од вре.	25.473	15,1	8.113	10,3	10.306	15,9	514	14,6	44.406	14,0
Краткорочни кредити и пласмани	63.405	37,5	18.852	23,8	22.441	34,5	1.289	36,6	105.987	33,5
Кратк.харт.од вред. и ост.пласм.	2.484	1,5	1.430	1,8	3.559	5,5	22	0,6	7.495	2,4
Харт.од вред. и други пласмани	487	0,3	238	0,3	746	1,1	45	1,3	1.516	0,5
Остала актива и ванпосл.сред.	4.357	2,6	3.965	5,0	1.926	3,0	202	5,7	10.450	3,3
Дугорочни кредити и пласмани	45.300	26,8	25.845	32,7	5.348	8,2	277	7,8	76.770	24,2
Дугорочне хартије од вредности	1.395	0,8	1.847	2,3	968	1,5	22	0,6	4.232	1,3
Учешћа у капиталу	2.218	1,3	1.563	2,0	1.302	2,0	219	6,2	5.302	1,7
Стална средства	11.071	6,6	5.014	6,3	4.680	7,2	498	14,1	21.263	6,7
УКУПНА АКТИВА	168.930	100,0	79.089	100,0	65.032	100,0	3.527	100,0	316.578	100,0

Рочна структура извора и средстава на дан 31.12.2002.године показује усклађеност банака по овом основу.

Девизни подбиланс се у односу на претходну годину у пасиви смањено за 47,2 млрд.дин. а у активи за 29,7 млрд.дин.

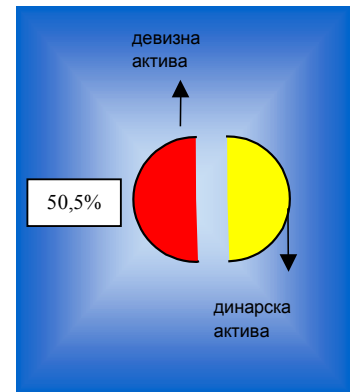
Износ у мил.дин.			
		31.12.2002.	31.12.2001.
ПАСИВА	Краткорочни извори	184.445	107.514
	Дугорочни извори и капитал	132.133	183.946
	УКУПНО:	316.578	291.460
АКТИВА	Краткорочна потраживања	209.011	148.803
	Дугорочна потраживања	107.567	142.657
	УКУПНО:	316.578	291.460

На основу рекласификованих биланса стања банака састављени су **девизни и динарски подбиланс** банака.

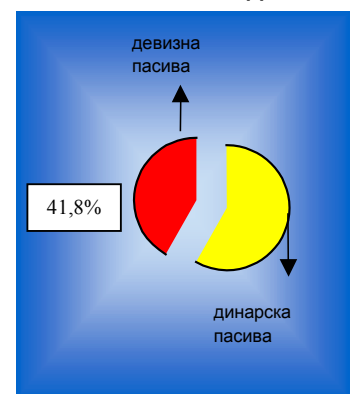
Износ у мил.дин. Учешће у %		
	31.12.2002.	31.12.2001.
ПАСИВА		
Девизни подбиланс	132.477	179.650
Учешће у пасиви	41,8	61,6
АКТИВА		
Девизни подбиланс	159.891	189.560
Учешће у активи	50,5	65,0

Искњижавање обавеза и потраживања по основу старе девизне штедне из биланса у ванбиланс и конверзија обавеза по Париском и Лондонском клубу поверилаца у акцијски капитала са динарским предзнаком, говоре о значајном реалном повећању девизног подбиланса, иако се он по подацима смањено. У пасиви је то услед раста девизних депозита за 34,2 млрд.дин. и додатног укњижавања обавеза по Париском и Лондонском клубу за 10,3 млрд.дин. У активи су порасли девизни кредити и пласмани за 20,0 млрд.дин. (половина од тога по истом основу) и депозити код НБС за 22,4 млрд.дин. а смањила се готовина у инострану валути за 3,8 млрд.дин.

ВАЛУТНА СТРУКТУРА АКТИВЕ
31.12.2002ГОД.

ВАЛУТНА СТРУКТУРА ПАСИВЕ
31.12.2002ГОД.

III. КВАЛИТЕТ АКТИВЕ

Класификација билансне aktive и ванбилансних ставки банака према степену наплативости, збирно за све банке, са стањем на дан 31.12.2002.године показује да је од укупне (билансне и ванбилансне) суме у износу од 519.907 мил.дин. класификовано 45,4% или 235.936 мил.дин., док је 283.971 мил.дин. или 54,6% некласификовано. У односу на билансну активу, класификовано је 184.699 мил.дин. или 58,3% а од укупних ванбилансних ставки 25,2% или 51.237 мил.дин.

Најзначајније ставке у оквиру класификоване aktive су дате у следећој табели.

Класификација	Кратк. Кред.	Износи у мил.дин. Учешће у %						
		Учеш.	Дугор. Кред.	Учеш.	Плат. гаран.	Учеш.	Чинид. гаран.	Учеш.
А	59.847	73,6	36.399	49,7	18.606	68,0	11.029	75,0
Б	10.529	13,0	6.627	9,0	5.556	20,3	1.465	10,0
В	5.238	6,4	5.592	7,6	354	1,3	342	2,3
Г	4.483	5,5	17.407	23,8	2.068	7,6	1.397	9,5
Д	1.248	1,5	7.240	9,9	762	2,8	480	3,2
Укупно	81.345	100,0	73.265	100,0	27.346	100,0	14.713	100,0

Од укупно класификованих краткорочних кредита, 13,5% представља лоше кредите (класификоване у категорије В, Г и Д), код дугорочних кредита је тај проценат знатно већи (41,3%). У односу на гаранције, у три најлошије категорије класификовано је 11,7% плативих и 15% чинидбених гаранција.

Крајем јула 2002.године донетом новом регулативом из ове области, пооштрени су квалитативни и квантитативни критеријуми за класификацију aktive, утврђене одбитне ставке од основице за обрачун посебних резервисања и промењене стопе издвајања посебне резерве.

Тако су укупно билансна актива и ванбилансне ставке, које се класификују, умањене за одбитне ставке у износу од 33.553 мил.дин.

Крајем јула 2002.године Народна банка Србије је објавила нову Одлуку о критеријумима за класификацију билансне aktive и ванбилансних ставки према степену наплативости и висини посебне резерве банака и других финансијских организација (са применом од 1. септембра 2002.године).

Најзначајније одбитне ставке су: 50% износа билансних потраживања обезбеђених хипотеком на некретности (43,7% од укупних одбитних ставки), 50% вредности чинидбених гаранција (19,6%) и готовински депозит који служи као обезбеђење потраживања (15,4%).

Са 31.12.2002.године актива банкарског сектора са аспекта класификације према степену наплативости је дата у следећој табели:

Износ у мил.дин.						
КЛАСИФИКАЦИЈА	31.12.2002.	% издв.	Висина посебне резерве	31.12.2001.	% издв.	Висина посебне резерве
А	127.886	2	2.558	151.741	0	0
Б	25.336	5	1.267	30.766	0	0
В	10.218	25	2.555	10.033	50	5.016
Г	26.739	50	13.370	3.080	75	2.310
Д	12.204	100	12.204	13.281	100	13.281
УКУПНО	202.383		31.952	208.901		20.607

Лоша актива (актива класификована у В, Г и Д категорије) износи 49.161 мил.дин. и учествује у укупно класификованој активи са 24,3%. У односу на 31.12.2001.године апсолутно повећање је за 22.767 мил.дин. или 86,3% а релативно са 12,6% учешћа на 24,3%.

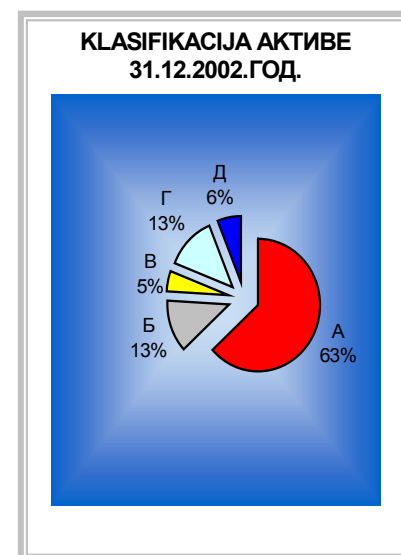
Услед овога, учешће лоше активе у укупној билансној активи и ванбилансним ставкама повећало се са 6,9% у 2001.години на 9,5% на крају 2002.године¹ а потенцијалних губитака у капиталу са 50,3% на 51,4%.

Код две банке учешће лоше активе у билансној активи и ванбилансним ставкама износи преко 60%.

Потенцијални губици банкарског сектора су повећани у 2002.години за 11.345 мил.динара или за 55,1% у односу на 2001.годину.

На три банке са највећим износом потенцијалних губитака односи се 59,3% потенцијалних губитака банкарског сектора.

Потраживања по основу Париског и Лондонског клуба се у 2001.години нису класификовала по прописаним критеријумима већ су се исказивала у оквиру ставки класификованих под А, док је крајем 2002.године постојала обавеза њиховог реалног исказивања са аспекта наплативости.

¹ У овде посматраним европским земљама учешће лоше активе у укупној активи је од 3,0% у Румунији до 25,5% у Словачкој.

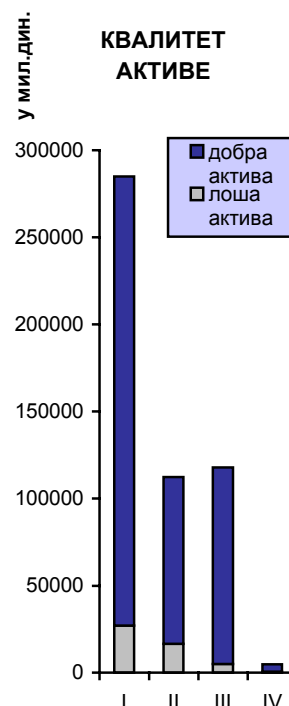

Квалитет активе, посматрано по групама банака, показује да највеће банке учествују у укупној активи која се класификује са 57% и исто толико у укупним потенцијалним губицима, што је случај и са најмањим банкама само је њихов проценат учешћа 1%. Друга група банака, овако посматрано, је лошија јер учествује у укупној активи са 25% а у потенцијалним губицима са 30%, док је трећа група боља (17% у укупној активи и 12% у потенцијалним губицима).

Учешће лоше активе у класификованој активи се креће од 14,5% код III групе банака до 33,2% код II групе банака.

Покривеност потенцијалних губитака капиталом је најбоља код најмањих банака, код којих 13,1% капитала чине потенцијални губици ових банака, док је то код банака II групе 71,1%.

Шест банака учествује у укупним потенцијалним губицима банкарског сектора са 74,8%.

КВАЛИТЕТ АКТИВЕ

Износ у мил.дин. Учешће у %

КЛАСИФИ- КАЦИЈА	УКУПНО	Учеш.	I	Учеш.	II	Учеш.	III	Учеш.	IV	Учеш.
А	127.886	63,2	70.405	61,2	29.910	59,6	26.232	74,6	1.339	66,3
Б	25.336	12,5	17.650	15,4	3.629	7,2	3.831	10,9	226	11,2
В	10.218	5,1	7.366	6,4	1.743	3,5	960	2,7	149	7,4
Г	26.739	13,2	11.026	9,6	12.922	25,7	2.575	7,3	216	10,7
Д	12.204	6,0	8.546	7,4	2.013	4,0	1.555	4,4	90	4,5
УКУПНО	202.383	100,0	114.993	100,0	50.217	100,0	35.153	100,0	2.020	100,0
Пот.губици	31.952		18.191		9.689		3.798		274	
Лоша акт.	49.161		26.938		16.678		5.090		455	
Лоша актива/ укупна актива	9,5		9,5		14,8		4,3		9,5	
Потен.губ./ капитал	51,4		61,1		71,1		22,9		13,1	

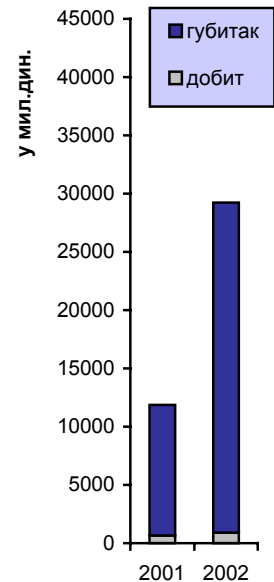
IV. БИЛАНС УСПЕХА

1. Финансијски резултат

Банке су за период 01.01.-31.12.2002.године исказале у нето износу (укупна добит умањена за укупан губитак) негативан **финансијски резултат** у износу од 27.408 мил.динара.

	Износ у мил.дин.			
	31.12.2002.		31.12.2001.	
	Износ	Број банака	Износ	Број банака
1.ГУБИТАК	28.318	23	11.198	19
2.ДОБИТ	910	26	675	30
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ (2-1)	-27.408	49	-10.523	49

ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ

За период 01.01.- 31.12.2002. године, од укупног броја банака, 23 банке су пословале са губитком. Укупно исказани губици износе 28.318 мил.дин. Скоро половину укупног губитка (сва 44%) исказала је једна банка.

Позитиван финансијски резултат у укупном износу од 910 мил.дин. исказало је 19 банака. Три банке су исказале преко 62,4% укупно исказане добити, док је 7 банака приказало изједначене приходе и расходе.

Учешће прихода банкарског сектора оствареног у 2002.години у бруто друштвеном производу је 5,78% а по глави становника 119,7 ЕУР.

По 14 банака је и у 2001. и 2002. години пословало са губитком, односно са добити, док су остале банке углавном погоршале свој финансијски резултат.

Подаци за 2001.годину за земље централне и источне Европе, које су у поступку уласка у ЕУ, говоре да се удео прихода банкарског сектора у бруто друштвеном производу кретао од 2,9% (Бугарска) до 4,0% (Република Чешка), а по глави становника износио 57,0 ЕУР (Бугарска), односно 395,9 ЕУР у Словенији.

III. Структура прихода и расхода

Из збирног рекласификованог биланса успеха банака за период 01.01.-31.12.2002.године, произилази да су у **структури прихода и расхода** најзначајнији приходи по основу камата и укидања резервисања, односно непословни и ванредни расходи и расходи резервисања.

Износ у мил.дин.		
	31.12.2002.	31.12.2001.
Приходи од камата	19.232	13.052
Расходи од камата	5.157	3.349
Нето приход од камата	14.075	9.703
Приходи од накнада	9.805	4.735
Расходи од накнада	3.355	1.151
Нето приход од накнада	6.450	3.584
Нето приход од камата и накнада	20.525	13.287
Нето други финан.приходи	630	1.829
Добитак из финан.посл.	21.155	15.116
Нето оперативни расходи	-15.952	-8.269
Нето приходи/расходи резерв.	-4.840	-9.472
Нето непос.и ван.расходи	-27.594	-7.743
Порези и доприноси из добитка	-177	-156
Нето губитак	-27.408	-10.524

Индекс раста прихода по основу камата је 147, односно пораст за 6.180 мил.дин.

Збирни рекласификовани биланс успеха свих банака показује да су 49,9% укупних прихода за 2002.годину банке оствариле по основу камата и накнада (29.037 мил.дин.). У структури прихода од камата најзначајнија су предузећа са 57,7% и банке са 18,3%. На страни расхода по основу камата највеће учешће имају становништво са 46,9% и банке са 19,9%.

Приходи од укидања резервисања су у 2002.години забележили највећи апсолутни раст (9.733 мил.дин.), као и највиши индекс раста (262) у односу на остале банкарске приходе.

Скоро трећину укупних прихода овог периода банке су оствариле по основу укидања ранијих резервисања, првенствено по основу индиректних отписа пласмана, резервисања за дугорочне ризике, као и посебних резервисања. Само једна банка је приказала 9.606 мил.дин. прихода по овом основу или 61,8% укупних прихода од укидања осталих неискоришћених резервисања банкарског сектора. То чини 83,9% укупних прихода ове банке.

Непословни и ванредни приходи учествују са 18,2% у укупно оствареним приходима банкарског сектора у 2002.години и 92,2% су остали непословни и ванредни приходи (накнадно утврђени приходи ранијих година, смањење обавеза, вишкови, приходи од продаје основних средстава).

Приходи од накнада су имали у 2002.години раст од 107% и сваки шести динар прихода у банкарству је од накнада.

Две банке учествују у укупним расходима резервисања са 66,7% а у непословним и ванредним расходима са 48,1%.

	Износ у мил.дин.			
	31.12.2002.		31.12.2001.	
ПРИХОДИ	Износ	Учешће	Износ	Учешће
Камата	19.232	33,1	13.052	39,2
Накнада	9.805	16,8	4.735	14,2
Други финансијски	2.400	4,1	2.555	7,7
Оперативни	428	0,7	273	0,8
Укидање резервисања	15.748	27,1	6.015	18,0
Непословни и ванредни	10.568	18,2	6.702	20,1
УКУПНИ	58.181	100,0	33.332	100,0
РАСХОДИ				
Камата	5.157	6,0	3.349	7,7
Накнада	3.355	3,9	1.151	2,6
Други финансијски	1.770	2,1	726	1,7
Оперативни	16.380	19,2	8.542	19,5
Резервисања	20.588	24,1	15.487	35,4
Непословни и ванредни	38.162	44,7	14.445	33,1
УКУПНИ	85.412	100,0	43.700	100,0
Порези и доприноси	177		156	
Финансијски резултат	-27.408		-10.524	

Непословни и ванредни расходи су у 2002.години забележили индекс раста од 264.

У структури укупних расхода, најзначајнији су непословни и ванредни расходи у висини од 38.162 мил.дин. (44,7% укупних расхода). Највећи износ ових расхода се односи на остале непословне и ванредне расходе 19.595 мил.дин. (накнадно утврђени расходи, мањкови, губици по основу продаје основних средстава, остало). Отпис ненаплативих потраживања износи 3.929

мил.дин., а 14.591 мил.дин. су расходи индиректних отписа.

Расходи резервисања чине 24,1% укупних расхода или 20.588 мил.дин. од чега су расходи резервисања за дугорочне ризике 18.866 мил.дин. У оквиру њих расходи резервисања по основу недоспелих дугорочних пласмана чине 9.174 мил.дин., а 8.511 мил.дин. по основу посебних резервисања, односно класификације активе према степену наплативости.

Оперативни расходи у износу од 16.380 мил.дин. (19,2% учешће) односе се 36% на нето зараде, порезе и доприносе а 64% на остале трошкове пословања. У 2002.години дошло је до погоршања односа нето оперативних расхода и нето прихода од камата и накнада. Наиме, у 2001.години нето оперативни расходи су покривани са 62% нето прихода од камата и накнада а у 2002.години са 78%.

у %

ПОКАЗАТЕЉИ	31.12.2002.	31.12.2001.
Приходи од камата и накнада у односу на укупне приходе	49,9	53,4
Приходи од камата и накнада у односу на укупну активу	5,6	4,7
Расходи од камата и накнада у односу на укупне расходе	9,9	10,3
Расходи од камата и накнада у односу на укупну пасиву	1,6	1,2
Оперативни расходи у односу на укупне расходе	19,2	19,5
Нето оперативни расходи у односу на нето приходе од камата и накнада	77,7	62,2
Нето губитак у односу на акцијски капитал	-34,5	-26,0

Пондерисане активне каматне стопе пословних банака су се кретале од 4,6% у јануару до 2,4% у децембру 2001.године и наставиле су са падом и у 2002.години (са 2,4% у јануару на 1,5% у децембру).

У односу на 2001.годину, учешће прихода од камата и накнада у укупним приходима банкарског сектора је смањено са 53,4% на 49,9%. Поред пада каматних стопа, један од разлога је и значајан раст прихода од укидања резервисања (индекс раста 262).

Међутим, када се ови приходи посматрају у односу на укупну активу (билансну и ванбилансну), дошло је до раста са 4,7% на 5,6% услед пораста билансне активе у мањој мери (индекс 109) од раста прихода од камата и накнада (индекс 163). Ово говори да се каматоносна актива банака повећала, како услед искњижавања потраживања од СРЈ по старој девизној штедњи, тако и због раста саме кредитне активности у 2002.години.

Структура прихода и расхода, са аспекта груписања банака по величини билансне суме, показује:

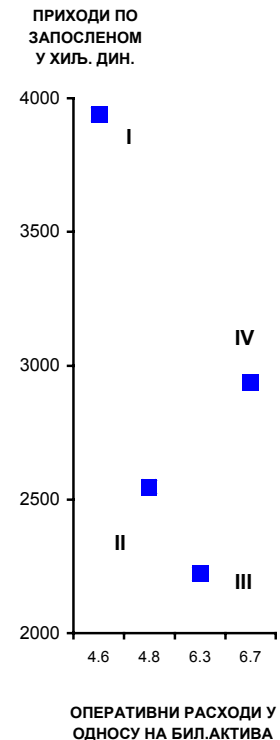
- Банке из I групе су оствариле негативан финансијски резултат (после опорезивања) од 18.758 мил.дин. или 68,4% укупног финансијског резултата за 2002.годину. Од укупних резервисања банкарског сектора, и на страни прихода и на страни расхода, 80% се налази у билансу успеха ове групе банака. Најзначајнија ставка у расходима су непословни и ванредни расходи (43,9% укупних расхода ове групе банака) који чине 68,1% расхода индиректних отписа пласмана свих банака или 60,5% од укупних осталих непословних и ванредних расхода.
- Банке из II групе су оствариле негативан финансијски резултат (после опорезивања) од 6.684 мил.дин. или 24,4% укупног финансијског резултата за 2002.годину. Ове банке имају надпросечно учешће прихода од камата и накнада (58,7% од њихових укупних прихода у односу на 49,9% колико је учешће у приходима на нивоу банкарског сектора). Најзначајнија ставка у расходима су непословни и ванредни расходи (52,9% укупних расхода ове групе банака) који чине 59,8% расхода по основу отписа ненаплативих потраживања свих банака.
- Банке из III групе су оствариле негативан финансијски резултат (после опорезивања) од 1.843 мил.дин. или 6,7% укупног финансијског резултата за 2002.годину. И код ове групе банака је значајно учешће прихода од камата и накнада (60,9% укупних прихода). Оперативни расходи су са учешћем од 30,7% у укупним расходима ове групе банака, што је изнад просека за банкарски сектор који износи 19,2%.
- Банке из IV групе су оствариле негативан финансијски резултат (после опорезивања) од 123

Однос нето оперативних расхода и нето прихода од камата и накнада у 2002.години се погоршао услед пораста оперативних трошкова за 91,8%.

ПОКАЗАТЕ- ЉИ	I	II	III	IV
Приходи од камата и накнада у односу на укуп. прих.	43,5	58,7	60,8	34,5
Приходи од камата и накнада у односу на укуп.активу	8,2	8,8	10,9	10,3
Расходи од камата и накнада у односу на укуп. расх.	8,1	13,9	12,5	4,7
Расходи од камата и накнада у односу на укуп.пасиву	2,4	3,2	2,6	2,1
Оперативни расходи у односу на укупне расходе	15,7	20,7	30,7	20,2
Нето оперативни расходи у односу на нето приходе од камата и накнада	77,5	83,3	73,6	76,9
Нето губитак у односу на акцијски капитал	-49,1	-30,2	-10,8	-6,2

мил.дин. Најзначајнија ставка у приходима су приходи од укидања резервисања (41,6%) а у расходима непословни и ванредни расходи (56,9% укупних расхода ове групе банака).

ПОКАЗАТЕЉИ	I	II	III	IV	УКУПНО БАНКЕ
Укупни приходи по запос.	3.940	2.546	2.222	2.936	3.097
Оперативни расходи по запосленом	959	823	787	662	872
Некаматни приходи у односу на укупне приходе	69,8	66,3	58,7	73,3	66,9
Приходи од накнада у односу на укупне приходе	13,3	25,0	19,6	7,8	16,8
Оперативни расходи у односу на укупну бил.активу	4,6	4,8	6,3	6,7	5,0
Оперативни расходи у односу на укупне депозите	8,3	10,5	10,9	33,1	9,4

Највеће банке имају и највеће приходе по запосленом, и поред великог броја запослених. Код ових банака на једног запосленог долази 19,8 млрд.дин. а код најмањих 9,8 млрд.дин. Други разлог је значајно учешће прихода од укидања резервисања код највећих банака (37,6% укупних прихода).

Иако су оперативни расходи код највећих банака са најмањим учешћем у укупним расходима (15,7%), ове банке имају највећи износ оперативних расхода по запосленом. Међутим, у односу на укупну билансну активу и укупне депозите, код ових банака, њихово учешће је најмање.

Банке средње величине се првенствено ослањају на приходе од камата и накнада.

Код најмањих банака однос оперативних расхода и укупних депозита је највећи јер се оне у изворима првенствено ослањају на капитал (59,8% укупне пасиве). Код ових банака на једног запосленог долази 2,0 млрд.дин. депозита, за разлику од највећих банака са 11,5 млрд.дин. депозита по запосленом.

СТРУКТУРА ПРИХОДА И РАСХОДА ПО ГРУПАМА БАНАКА

Износ у мил.дин. Учешће у %

	I ГРУПА		II ГРУПА		III ГРУПА		IV ГРУПА		УКУПНО	
	Износ	Учешће	Износ	Учешће	Износ	Учешће	Износ	Учешће	Износ	Учешће
ПРИХОДИ										
Камата	10,151	30.2	3,999	33.7	4,800	41.3	282	26.7	19.232	33,1
Накнада	4,488	13.3	2,960	25.0	2,275	19.6	82	7.8	9.805	16,8
Други финанс.	903	2.7	449	3.8	1,040	8.9	8	0.7	2.400	4,1
Оперативни	102	0.3	175	1.5	150	1.3	1	0.1	428	0,7
Укидање резервисања	12,640	37.6	723	6.1	1,946	16.7	439	41.6	15.748	27,1
Непословни и ванредни	5,361	15.9	3,544	29.9	1,421	12.2	242	22.9	10.568	18,2
УКУПНИ	33,645	100.0	11,850	100.0	11,632	100.0	1,054	100.0	58.181	100,0
РАСХОДИ										
Камата	3,001	5.7	1,084	5.9	1,035	7.7	37	3.1	5.157	6,0
Накнада	1,206	2.3	1,485	8.0	645	4.8	19	1.6	3.355	3,9
Други финанс.	441	0.8	219	1.2	1,107	8.2	3	0.3	1.770	2,1
Оперативни	8,188	15.7	3,832	20.7	4,122	30.7	238	20.2	16.380	19,2
Резервисања	16,508	31.6	2,096	11.3	1,774	13.2	210	17.8	20.588	24,1
Непословни и ванредни	22,953	43.9	9,792	52.9	4,747	35.4	670	56.9	38.162	44,7
УКУПНИ	52,297	100.0	18,508	100.0	13,430	100.0	1,177	100.0	85.412	100,0
Порези и доприноси	106		26		45		0		177	
Финансијски резултат	(18,758)		(6,684)		(1,843)		(123)		-27.408	

V. ОСТВАРЕНИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА

Крајем јула Народна банка Србије је објавила нову Одлуку о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама и Упутство о извештајима банака и других финансијских организација, којима је дефинисана другачија структура капитала банке и утврђени показатељи пословања на измењен начин у односу на раније, као и њихови лимити.

Збирни извештај о **оствареним показатељима пословања** по чл. 26. и 27. Закона о банкама показује да су банке са 31.12.2002.године, генерално посматрано, ускладили пословање у делу адекватности капитала и ликвидности, док један број банака има проблема код показатеља трајних улагања и девизног ризика (7) а један број (5) код показатеља великих и највећих могућих кредита.

Показатељ адекватности пословања од мин. 8% нису ускладили две банке, обе у санацији.

ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА	БРОЈ НЕУСКЛАЂЕНИХ БАНАКА
ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (мин.8%)	2
ПОКАЗАТЕЉ ВЕЛИКИХ И НАЈВЕЋИХ МОГУЋИХ КРЕДИТА (мах.400%)	5
ПОКАЗАТЕЉ ТРАЈНИХ УЛАГАЊА (мах.60%)	7
ПОКАЗАТЕЉ ЛИКВИДНОСТИ ¹ (мин.1)	2
ПОКАЗАТЕЉ ДЕВИЗНОГ РИЗИКА ² (мах. 30%)	7

На нивоу банкарског сектора, исказани показатељи пословања су дати у следећој табели.

¹ На месечном нивоу

² На дан 31.12.2002.године

ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА	У %
УКУПНО ЗА БАНКЕ	
ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (мин.8%)	30,6
ПОКАЗАТЕЉ ВЕЛИКИХ И НАЈВЕЋИХ МОГУЋИХ КРЕДИТА (мах.400%)	156,9
ПОКАЗАТЕЉ ТРАЈНИХ УЛАГАЊА (мах.60%)	37,4
ПОКАЗАТЕЉ ЛИКВИДНОСТИ (мин.1)	2,92
ПОКАЗАТЕЉ ДЕВИЗНОГ РИЗИКА (мах. 30%)	23,76

Обавезу да до 31.12.2002. године обезбеди 60% прописаног најмањег износа новчаног дела акционарског капитала (противвредност 6 милиона евра од укупно 10 милиона евра) није испунило шест банака, од којих три банке у санацији

Од 49 посматраних банака, 34 су ускладили своје пословање са прописаним показатељима, 9 банака не задовољава један показатељ, 3 банке по 2 показатеља, 2 банке (обе у санацији) по 4 и једна банка у санацији је код свих показатеља неусклађена.

